

Dossier Coronacrisis



Een klassieke oudejaarsfuif zit er dit jaar niet in, maar een activiteit in openl...

Jongeren beperkt en veilig oudjaar laten vieren? "Ze verdienen erkenning voor inspanningen, maar focus op lange termijn"

In aanloop naar de eindejaarsperiode wordt er volop nagedacht over manieren om de feestdagen op een andere manier door te brengen. Sofie Crommen, voorzitter van de Vlaamse Vereniging voor Kinder- en Jeugdpsychiatrie, heeft in "De wereld vandaag" op Radio 1 een opmerkelijk voorstel gelanceerd. "Laat jongeren op een veilige manier iets feestelijks doen op oudejaarsavond", klinkt het. "Want ze hebben tijdens deze crisis veel opgeofferd, en ze moeten daarvoor waardering krijgen." Valt daar iets voor te zeggen? Wat zou er dan concreet mogelijk zijn? En hoe zien jongeren dat? Alexandra Smarandescu van de Vlaamse jeugdraad en motivatiepsycholoog Maarten Vansteenkiste (UGent) reageren en nuanceren.

Psychiater Sofie Crommen doet haar oproep in navolging van Nederlandse psychologen. "Met een goed georganiseerd feest met respect voor de coronamaatregelen kunnen we als maatschappij onze waardering tonen voor de opofferingen van jongeren tijdens deze crisis. Laat lokale overheden overleggen met jongeren wat ze zelf willen. Een klassieke fuif is uitgesloten, maar een fakkeltocht of iets anders in openlucht moet kunnen. We moeten de broeksriem zeker niet volledig losgooien, maar je kan binnen bepaalde grenzen iets feestelijks op poten zetten", legt Crommen uit aan VRT NWS. "Laten we daarin creatief zijn."

Crommen benadrukt dat ze het niet eens is met de redenering *"organiseer iets voor jongeren met respect voor de regels, anders wordt er toch in het geniep gefeest."* "Het lijkt alsof jongeren de enigen zijn die de coronamaatregelen niet naleven, maar er wordt in alle bevolkingscategorieën wel eens gezondigd."

"Ik heb gemengde gevoelens bij dit voorstel", zegt motivatiepsycholoog Maarten Vansteenkiste (UGent). "Ik snap dat er meer begrip wordt gevraagd voor jongeren in deze crisis, en dat mag ook. Ze hebben zich de voorbije maanden vooral aan de coronaregels gehouden voor andere mensen – zoals hun grootouders – en niet per se voor zichzelf. Jongeren zijn in die zin meer in hun vrijheid beknot dan andere generaties. In die levensfase is hun autonomie bijzonder belangrijk."

"Langs de andere kant: je kan ook begrip tonen voor jongeren, zonder per se aan hun wens om te feesten toe te geven. En je kan je ook afvragen of zo'n beperkte uitzondering wenselijk is op de langere termijn", legt hij uit. "Stel dat de coronacijfers na de korte versoepeling weer stijgen, dan zullen jongeren daarvoor met de vinger gewezen worden. Gevolg: meer polarisatie tussen generaties, en dat hebben we echt niet nodig."



Is een eenmalige uitzondering wel wenselijk? Als de coronacijfers weer stijgen, zullen jongeren met de vinger gewezen worden.

Maarten Vansteenkiste, motivatiepsycholoog UGent

Daar sluit Alexandra Smarandescu van de Vlaamse Jeugdraad zich bij aan. “Er is inderdaad vrij weinig erkenning voor de inspanning van jongeren tot nu toe. In deze tweede coronagolf is er al meer ruimte om het over de kwetsbaarheid van jongeren te hebben. Al worden hun problemen nog vaak van tafel geveegd, met het argument dat anderen er erger aan toe zijn, eenzame ouderen bijvoorbeeld. Terwijl een opbod hierin absoluut geen zin heeft”, zegt ze.

“Daarnaast is de perceptie rond jongeren in deze crisis zeker niet positief. Als zo’n eenmalige uitzondering voor de oudejaarsnacht slecht uitdraait, dan worden jongeren zeker gekroond tot de zondebok van de derde coronagolf, denk ik.”

“

Er heerst een negatief beeld rond jongeren en corona: misschien worden ze na een activiteit voor oudjaar de zondebok van een derde golf?

Alexandra Smarandescu, voorzitter Vlaamse Jeugdraad



Wat zou er wél kunnen?

Smarandescu ziet trouwens niet meteen welke tijdelijke versoepelingen er mogelijk zijn. “Met de huidige coronacijfers en de verschillende scenario’s die op tafel liggen, denk ik oprecht dat er tijdens de feestdagen niet veel mogelijk zal zijn buiten de gezinsbubbel. Jongeren zijn daar trouwens realistisch in, en zelfs eerder pessimistisch. Maar ze begrijpen best dat ze die inspanning moeten leveren.”



Maak geen uitzondering voor één generatie. Iedereen heeft het in deze crisis al zwaar gehad.

Maarten Vansteenkiste, motivatiepsycholoog UGent

Volgens Vansteenkiste is er – in een gecontroleerde omgeving en in openlucht – in theorie wel iets mogelijk. “Stel bijvoorbeeld dat je cafés open laat gaan voor één avond, maar enkel met een buitenterras, en enkel op afspraak. Dat mensen een bepaald tijdslot kunnen reserveren, voor een beperkte groep. En dat je die groepen bijvoorbeeld met cirkels op de grond duidelijk maakt hoe ze zich tegenover elkaar mogen bewegen. En dat alles binnen de context van een nachtklok: want te laat op de avond durven de grenzen te vervagen.”

Zo'n eventuele uitzondering zou Vansteenkiste wel maken voor alle generaties. “Stel dat je enkel tegen jongeren zou zeggen: *“jullie mogen samenkomen tijdens de oudejaarsnacht”*, dan doorbreek je de solidariteitsgedachte. Het idee *“we zitten samen in deze crisis en we moeten er samen doorheen”*. Iedereen heeft het in deze crisis al zwaar te verduren gekregen.”

"Andere versoepelingen voor jongeren belangrijker dan één feestnacht"

De evolutie van de coronacijfers is onvoorspelbaar. Het is nog koffiedik kijken wat er precies mogelijk zal zijn in de tweede helft van december. “Wij pleiten al sinds het begin van de coronacrisis voor zo veel mogelijk perspectief voor jongeren”, zegt Smarandescu. “Op dit moment zijn er veel meer vragen dan antwoorden. Dat een jeugdpsychiater steden en gemeenten aanraadt om met jongeren in gesprek te gaan over oudjaar: dat vinden we zeker positief. We zijn altijd voorstander van de rechtstreekse dialoog.”

“Maar ik denk dat we onze blik moeten richten op de lange termijn, eerder dan te zoeken naar tijdelijke versoepelingen op de korte termijn. Concreet voor jongeren denk ik de komende maanden bijvoorbeeld aan de volgende zaken: kijk hoe de schoolcontext aangenamer gemaakt kan worden, stem de publieke ruimte meer af op sport en ontspanning, en richt stille ruimtes in waar studenten terecht kunnen als thuis studeren geen optie is. Hier hebben jongeren de komende maanden meer aan, dan aan één feestje met vrienden.”



Aanpassingen in de schoolcontext of de publieke ruimte: daar hebben jongeren meer aan dan aan één feestje.

Alexandra Smarandescu, voorzitter Vlaamse Jeugdraad

Het is voor de hele bevolking trouwens van cruciaal belang om zo veel mogelijk perspectief te krijgen, herhaalt Vansteenkiste. Want deze crisis duurt al maanden, en het einde is nog niet in zicht. "Om de motivatie om de maatregelen te blijven volgen op peil te houden, moeten we vooral goed blijven uitleggen wat de doelen zijn op korte termijn en op de langere termijn."

"Baken mogelijke versoepelingen af met cijfers: pas als de hospitalisaties of de besmettingen dalen onder x dan is y weer mogelijk. Het kan ook nuttig zijn om fictieve cijfermodellen met het publiek te delen. Hoe de zaken zouden evolueren als we de huidige maatregelen loslaten. Perspectief brengen door zaken visueel voor te stellen en zo dicht mogelijk bij mensen te halen: dat is cruciaal om deze situatie op lange termijn vol te houden."



sabine joosten